

Berichten

Verenigingsverslagen en mededelingen

NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR
ORALE IMPLANTOLOGIE

Verslag 1e lustrumcongres d.d. 11 en 12
november 1988

Met als thema 'De huidige stand van zaken in de implantologie' werd op 11 november 1988 in 't Spant te Bussum de openingsdag van het eerste lustrum van de *Nederlandse Vereniging voor Orale Implantologie* gevierd. Na de opening door de voorzitter, M. L. A. Kaptein, werd door F. de Wijs een inleiding gehouden over 'Röntgendiagnostiek in de implantologie'. Een geavanceerde techniek om zowel de kwaliteit van het bot als de afmetingen ervan en de inwendige structuren te kunnen bestuderen, is de computertomografie. Hierbij worden op zeer dichte afstanden als het ware door de computer vertaalde röntgencoupees gemaakt van het kaakbot. Op deze foto's kan worden gemeten of, en op welke wijze een implantaat op een van te voren bepaalde plaats kan worden aangebracht. Aangezien dit echter een dure en weinig toegankelijke techniek is, suggereerde De Wijs om de in de vergeethoek geraakte methode van de planigrafie toe te passen. Hierbij wordt op een van te voren bepaalde plaats een röntgenfoto verkregen, waarop een dwarse coupe van het bot zichtbaar is. De plaats waar deze foto moet worden gemaakt kan worden gemarkeerd door een stukje metaal in een kunsthar spalk, die bij het maken van de foto in de mond wordt geplaatst. Als voordelen werden genoemd de geringere stralingsbelasting en de betere toegankelijkheid tot deze methode, evenals de veel lagere kosten.

In de tweede voordracht werd door mevrouw Brouwer-Beentjes ingegaan op de specifieke problemen bij het reinigen van implantaten. Het gebruik van ultrasonische reinigingstechnieken, metalen scalars en curettes werd afgeraden. Momenteel zijn voor de reiniging teflon instrumenten verkrijgbaar. Het spoelen eenmaal per week met een oplossing van water en azijn in de verhouding een op een werd aanbevolen om de vorming van tandsteen tegen te gaan.

De derde voordracht had als titel: 'Medicaties en gingivahyperplasieën'. In deze voordracht werd door J. Glerum ingegaan op het verband tussen gingivahyperplasieën en medicijngebruik. Hoewel het een interessante lezing was, lag het onderwerp vrij ver buiten het kader van het thema van deze dag.

Na de lunchpauze werd achtereenvolgens een aantal implantaatsystemen besproken. Door R. van Dongen werd gesproken over de keramische

implantaten. Er werd een overzicht gegeven van de eigenschappen van het materiaal. Bovendien werd ingegaan op de verschillen tussen mono- en polykristallijn materiaal. Monokristallijne implantaten zouden beter geschikt zijn in verband met een betere buigzaamheid. Als voorbeelden van keramische implantaten kwamen onder andere het Tübinger-implantaat, het BioloX- en het Bioceram-systeem aan de orde.

Door C. M. ten Bruggenkate werd ingegaan op het I.T.I. bone-fit-implantaatsysteem. Hierbij gaat het om een éénfase-implantaat. De reden om dit éénfase-systeem te gebruiken is meer-
voudig: 1. er is een gladde overgang ter hoogte van de uittreemplaats uit het bot; 2. er hoeft slechts één chirurgische ingreep te worden verricht; 3. de om het implantaat ontstane gekeratiniseerde gingiva hoeft later niet opnieuw te worden beschadigd; 4. er is sprake van een minder grote hevelwerking.

Het bekende Biotes-implantaat werd besproken door B. Friedberg. Hierbij werd ingegaan op de hoge succespercentages voor zowel de onderals de bovenkaak, te weten resp. ongeveer 95 en 89% na 20 jaar. In aansluiting hierop sprak G. A. Niznick, de grondlegger van het Core-vent-, Swede-vent-, Micro-vent- en Screw-vent-implantaat. Volgens Niznick is het lagere succespercentage van implantaten in de bovenkaak niet alleen een gevolg van de mindere kwaliteit van het bot, maar ook van de vorm en uitvoering van het implantaat en de chirurgische procedure. In zijn lezing werd duidelijk dat bijna elk op de markt zijnde implantaatsysteem door zijn firma wordt nagemaakt. Veel onderdelen en supra-structuren zijn met zijn producten uitwisselbaar. Ten slotte ging P. D. Ledermann in op de wijzigingen aan de TPS-schroef en hij gaf daarbij een toelichting op het hoe en waarom van deze wijzigingen. De belangrijkste wijzigingen betreffen het met de hand prepareren van het implantaatbed, het etsen van het implantaatgedeelte dat zich in het bot bevindt en een gewijzigde, beter passende goudkap met schroef.

Aan het eind van de dag werd voor het eerst de nieuw ingestelde NVOI-prijs uitgereikt aan een collega met bijzondere verdiensten op het gebied van de implantologie. De prijs werd toegekend aan F. de Wijs.

Op de tweede dag van het lustrum werd het zgn. '2e Des Indes-beraad' gehouden. Hiervoor was H. A. de Koomen uitgenodigd. In zijn inleiding gaf De Koomen een overzicht van de mogelijkheden om patiënten met problemen prothetisch te helpen. Achtereenvolgens kwamen daarbij de vestibulumplastiek, kaakophogingen, het gebruik van hydroxylapatiet en de toepassing van implantaten aan de orde. Voor de implantaten zag hij een toekomst weggelegd, evenwel vooralsnog niet zonder problemen: de diverse implantaatsystemen, geld, opleidingen, etc. Hij vroeg zich echter af of er momenteel voldoende kennis bestaat om de problemen rond de nascho-

ling met betrekking tot de implantologie aan te kunnen. Om wildgroei tegen te gaan bepleitte hij om voorsnog, in navolging van de centra voor bijzondere tandheelkunde, in Nederland te komen tot de vorming van enkele centra, waarin implantologen werkzaam zijn. Hierbij vond hij het niet van belang of dit geschiedt door kaakchirurgen of algemeen-practici. Een collega die slechts enkele implantaten per jaar plaatst zal onvoldoende ervaring kunnen opdoen om succesvol te kunnen werken. De Koomen sloot niet uit dat, in de toekomst, in vrijwel alle gevallen na extractie een implantaat wordt geplaatst om daarmee behoud van de processus alveolaris te bereiken.

Resumerend: een lustrumcongres dat, afhankelijk van de voorkennis van de bezoeker, meer of minder bevredigend was. In ieder geval heeft de Nederlandse Vereniging voor Orale Implantologie met dit congres aangetoond, na vijf jaar, op weg te zijn van studieclub naar volwaardige, wetenschappelijke vereniging.

T. B. F. M. Gelhard

STICHTING VOOR
WETENSCHAPPELIJK
TANDHEELKUNDIGEN ARBEID

nwta

Aankondiging cursus 'Adhesieve prothetiek' te
Nijmegen d.d. 25 februari 1989

Op zaterdag 25 februari a.s. organiseert de *Stichting W.T.A.* in de aula van de Katholieke Universiteit, Comeniuslaan 2 te Nijmegen de – in de Engelse taal te geven – cursus 'Adhesieve prothetiek', door Dr. C. P. Marinello, medewerker van de Universiteit van Zürich.

Sedert een aantal jaren is het terrein van de adhesieve prothetiek in volle ontwikkeling. In de traditie van de bekende 'Schärer-school' heeft Dr. Carlo Marinello in zijn streven naar perfectie, een waardevolle bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van o.a. de adhesief-brug. Daarnaast heeft hij door toepassing van adhesieve precisie-attachments nieuwe en belangrijke ideeën ontwikkeld op het gebied van de partiële prothetiek.

Dr. Marinello vat de inhoud van deze cursus als volgt samen: 'Today we have a large 'prosthetic menu' of handling reduced dentitions. Non-invasive treatment modes are getting more and more important. The clinical concept in fixed and removable adhesive prosthodontics is shown and longitudinal results are presented'.

Op het programma staan: behandelingsplanning, voorbereidende behandelingen en klinische procedures van adhesief-bridgen en partiële prothesen met adhesieve precisie-verankeringen. In een kritische beschouwing wordt de adhesieve prothetiek vergeleken met conventionele methoden.

De cursusprijs bedraagt voor leden van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen f 185,00 en voor niet-leden f 255,00. Wie aan deze cursus wenst deel te nemen wordt verzocht het verschuldigde bedrag vóór 4 februari a.s. over te maken op postgirorekening 255698 ten name van de penningmeester W.T.A. te Roden, onder vermelding van 'Adhesieve prothetiek'. Na ontvangst van de betaling wordt een bevestiging toegezonden.

Voor verdere informatie kan men zich wenden tot de secretaris van de Stichting W.T.A.: J. G. Hoogteijling, telefoon 02155-18587.

Buitenland

WORLD MEDICAL GAMES

Aankondiging voor 16-22 juli 1989 te Montreal (Canada)

Van 16 tot en met 22 juli a.s. worden voor de tiende keer, de *Medische Wereld Spelen* georganiseerd, ditmaal te Montreal (Canada). Deze spelen staan open voor tandartsen en tandheelkundige studenten die zich in het laatste jaar van hun opleiding bevinden. Deelnemers uit vele landen zullen elkaar ontmoeten in 20 takken van sport, waarbij gestreden zal worden in leeftijds-categorieën.

Gelijktijdig met dit sporttoernooi vindt een *International Symposium on sports medicine* plaats, waaraan men apart kan deelnemen.

In Nederland zijn nadere inlichtingen te verkrijgen bij J. van der Borden Jr., S.F. van Ostraat 254, 1068 JP Amsterdam (telefoon 020-10 41 28).

Binnenland

BESLISSING CENTRAAL MEDISCH TUCHTCOLLEGE 'S-GRAVENHAGE

Het Centraal Medisch Tuchtcollege heeft het navolgende overwogen en beslist in de zaak van:

E, wonende te H

en

Z, kantoorhoudende te L

appellanten

tegen

T, tandarts, wonende te H; raadsman Mr. S, advocaat te P

verweerster

1. De procedure

Bij beslissing van 3 februari 1986 heeft het Medisch Tuchtcollege te P een door appellant E tegen verweerster ingediende klacht afgewezen.

Afschriften van de beslissing van het Medisch Tuchtcollege te P werden aan partijen verzonden op vrijdag 21 februari 1986 en door hen blijkens schriftelijke bevestiging ontvangen op dinsdag 25 februari 1986.

Z is tegen die beslissing in beroep gekomen bij een beroepschrift, dat door de secretaris van het Medisch Tuchtcollege te P kennelijk is ontvangen tussen 14 en 17 maart 1987.

Appellant E (verder: klager) is tegen die beslissing in beroep gekomen bij een beroepschrift, dat door de secretaris van het Medisch Tuchtcollege te P is ontvangen op 25 maart 1987.

Het Centraal College heeft de zaak behandeld ter zitting van 21 januari 1988. Z is daar in persoon gehoord. Klager E is, hoewel tijdig en behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschenen. Verweerster (verder: de tandarts) is gehoord in persoon. Zij werd bijgestaan door haar raadsman.

2. De feiten

Tussen partijen en voor het Centraal College staan de volgende feiten vast.

- Op zondag 24 februari 1984 brak omstreeks 10 uur 's ochtends de rechterboven snijtand van klagers dochtertje R, toen 10 jaar oud, juist onder het tandvlees af.
- Omdat haar ouders niet thuis waren vroeg R hulp aan de tot haar familiekring behorende arts N. Deze constateerde dat het wortelkanaal van de afgebroken tand open lag en oordeelde een wondtoilet en provisorische afdichting van wond noodzakelijk in verband met later te verrichten restauratieve werkzaamheden.
- In de plaatselijke courant was aangekondigd dat de tandarts dat weekeinde de tandartsdienst waarnam in H en M.
- De heer N zocht telefonisch contact met de tandarts maar kreeg via een antwoordapparaat uitsluitend te horen dat voor spoedgevallen een spreekuur om 17.30 uur open stond.
- De heer N meende niet tot dat tijdstip te kunnen wachten en heeft zich derhalve tot een dienstdoende tandarts te I gewend, bij wie hij direct terecht kon.
- Klager heeft zich daarop tot het Medisch Tuchtcollege te P gewend met de klacht dat de tandarts als waarnemend tandarts tekort is geschoten doordat zij niet, althans niet voldoende tijdig, bereikbaar was voor het verlenen van spoedeisende tandheelkundige hulp.

3. De bestreden beslissing

Het Medisch Tuchtcollege te P heeft deze klacht afgewezen en daartoe in hoofdzaak het volgende overwogen:

'Het college neemt de door klager met be-

trekking tot het onderwerp van de klacht gestelde feiten als vaststaand aan nu deze feiten door verweerster zijn erkend. Dat de heer N in de ochtend van 24 februari 1984 de conclusie heeft getrokken dat niet eerder dan om 17.30 uur tandheelkundige hulp van verweerster kon worden verkregen, moet worden geweten aan de onvolledigheid van de door verweerster zelf via haar antwoordapparaat verstrekte informatie. Hoewel het college geen redenen heeft te twifelen aan de verklaring van verweerster dat zij op het tijdstip waarop de heer N haar trachtte te bereiken in haar woonhuis, tevens haar praktijkadres, aanwezig was en derhalve onmiddellijk beschikbaar voor hulp in urgente gevallen aan patiënten die zich persoonlijk aan haar praktijk zouden vervoegen, is het college van oordeel dat aan verweerster moet worden verweten dat zij onvoldoende maatregelen heeft getroffen opdat ook patiënten, die tijdens de onderhavige weekeinddienst telefonisch haar hulp zouden inroepen, op de hoogte werden gesteld van vorenbedoelde mogelijkheid van onmiddellijke hulpverlening in urgente gevallen. Daar staat tegenover dat verweerster kennelijk niet anders heeft gehandeld dan op dat moment gebruikelijk was onder de aan haar waarnemingsgroep deelnemende tandartsen en dat zij maatregelen heeft genomen waardoor een voorval als hetgeen aanleiding tot de klacht vormde in de toekomst kan worden voorkomen. Dit alles in aanmerking nemende komt het college tot de conclusie dat verweerster op dit punt van de aankondiging van haar diensten als waarnemend tandarts weliswaar niet geheel heeft gehandeld zoals van haar mocht worden verwacht, maar toch niet zodanig onzorgvuldig en/of verwijtbaar dat het de oplegging van een maatregel als bedoeld in art. 5 van de Medische Tuchtwet zou rechtvaardigen. In zoverre treft de klacht derhalve geen doel.'

4. De grieven

Klager en Z zijn van mening dat het Medisch Tuchtcollege te P ten onrechte in de omstandigheid, dat de handelwijze van de tandarts op dat moment gebruikelijk was bij haar waarnemingsgroep, aanleiding heeft gevonden de tandarts geen maatregel op te leggen.

Z heeft ter zitting ter toelichting op zijn grief nog betoogd dat naar zijn mening het gebruik van een antwoordapparaat door een tandarts gedurende zijn weekeinddienst in wezen onverantwoord is. De eisen van bereikbaarheid en beschikbaarheid brengen naar zijn mening mee dat de tandarts zelf aan de telefoon komt en beoordeelt of een patiënt kan wachten tot het noodspreekuur, dan wel onmiddellijk moet worden geholpen.

5. Het verweer

De tandarts heeft in de eerste plaats doen aanvoeren, dat klager E niet ontvankelijk is in het

door hem ingestelde beroep, omdat zijn beroepschrift bij het Medisch Tuchtcollege te P is ingekomen na het verstrijken van de termijn van één maand, te rekenen vanaf de datum van verzenning van afschriften van de beslissing in eerste aanleg aan partijen.

Overigens kan de tandarts zich geheel verenigen met de beslissing, waarvan beroep.

6. Beoordeling

6.1. Ingevolge artikel 81, lid 2, van het Reglement Medisch Tuchtrecht en Oplossing van Geschillen wordt beroep ingesteld binnen één maand na de ontvangst van de beslissing. Appellanten hebben blijkens de hierboven onder 1. opgenomen data aan die eis voldaan. Anders dan door de tandarts is betoogd, is derhalve ook appellant E ontvankelijk in zijn beroep.

6.2. Onomstreden is het uitgangspunt, dat de tandarts, die in het weekeinde de praktijk voor een groep tandartsen waarneemt, gedurende het hele weekeinde persoonlijk beschikbaar en bereikbaar moet zijn.

6.3. Aan die eisen van beschikbaarheid en bereikbaarheid wordt naar het oordeel van het Centraal College voldaan door een regeling, waarbij:

a. de waarnemend arts zowel op zaterdag als op zondag een spreekuur houdt voor noodgevallen; b. de waarnemend arts ook buiten die spreekuren gedurende het gehele weekeinde op zijn praktijk beschikbaar is voor het terstond verrichten van behandelingen, die geen uitstel kunnen leiden.

c. zowel de mogelijkheid om naar het spreekuur te gaan, als die om zich in ernstige gevallen terstond te laten behandelen, op onmiskenbare wijze aan het publiek wordt duidelijk gemaakt.

6.4. Blijkens het voorgaande onderschrijft het Centraal College niet de stelling van de Inspecteur dat de waarnemende tandarts telefonerende patiënten altijd persoonlijk te woord moet staan.

6.5. Vorenbedoelde kenbaarheidseis brengt naar huidig inzicht echter wel mee dat, indien de waarnemende tandarts gebruik maakt van een op zijn telefoontoestel aangesloten antwoordapparaat, de daarin ingesproken tekst niet alleen het noodspreekuur moet vermelden, maar ook de mogelijkheid om zich in ernstige gevallen terstond voor behandeling naar de praktijk van de arts te begeven.

6.6. Mededelingen omtrent weekenddiensten in de pers zullen aan dezelfde eis moeten voldoen. Ook daar zullen beide mogelijkheden uitdrukkelijk moeten worden genoemd, zulks onder vermelding van telefoonnummer en praktijkadres van de waarnemende arts.

6.7. Vaststaat dat in het onderhavige geval niet aan dit kenbaarheidsvereiste was voldaan: noch in de tekst, die was ingesproken op het antwoordapparaat van de tandarts, noch in de desbetreffende mededeling in de plaatselijke pers, werd vermeld dat patiënten zich in ernstige gevallen terstond op de praktijk van de waarnemende arts ter behandeling konden melden.

6.8. Uit het bovenstaande volgt dat de tandarts gedurende het betreffende weekeinde niet heeft

voldaan aan de eisen van beschikbaarheid en bereikbaarheid, die, achteraf gezien, redelijkerwijs aan haar mochten worden gesteld.

6.9. Niet kan echter worden geoordeeld dat de tandarts zich daarmee schuldig heeft gemaakt aan handelingen die het vertrouwen in de stand der tandartsen ondermijnen. Daartoe worden overwogen dat het besef van de noodzaak van mededelingen, als onder 6.5. bedoeld, in 1984 bepaald nog geen gemeengoed was in de kringen der tandartsen en dat zulke mededelingen zelfs thans nog geen algemene ingang hebben gevonden.

6.10. De conclusie moet zijn dat de bestreden beslissing van het Medisch Tuchtcollege te P dient te worden bevestigd, zulks in voege als na te melden.

6.11. Wel is er aanleiding er bij Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde op aan te dringen haar leden ervan te overtuigen dat het voor het goed functioneren van een waarnemingsregeling noodzakelijk is dat het publiek daarover op de hierboven omschreven wijze wordt ingelicht.

6.12. Ook is er aanleiding te bepalen dat de onderhavige beslissing zal worden bekendgemaakt op na te melden wijze. Zulks brengt mee dat publikatie van de beslissing in eerste aanleg achterwege kan blijven.

7. Beslissingen

Het Centraal Medisch Tuchtcollege

Rechtdoende in hoger beroep:

Verwerpt het beroep.

Bevestigt de beslissing waarvan beroep.

Bepaalt dat deze beslissing op de wijze als voorgeschreven in artikel 13b van de Medische Tuchtwet zal worden bekendgemaakt door plaatsing in de Nederlandse Staatscourant en door toezending met het verzoek tot plaatsing aan de tijdschriften: Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde en het Nederlands Tandartsenblad

Bepaalt dat publikatie van de beslissing waarvan beroep achterwege zal blijven.

Aldus gewezen in raadkamer door Mr. J. J. R. Bakker, plaatsvervangend voorzitter; Prof. Dr. H. K. A. Visser en K. W. Woltering, plaatsvervangende leden-geneeskundigen; M. Castelein en F. W. Spies, leden-tandartsen, in tegenwoordigheid van Mr. J. W. G. M. Mulder-Rutten, plaatsvervangend secretaris en uitgesproken ter openbare terechtzitting van donderdag 24 maart 1988 door Mr. P. Neleman, plaatsvervangend voorzitter, in tegenwoordigheid van de secretaris.

Voorzitter plv., (w.g.) Mr. J. J. R. Bakker

Secretaris plv., (w.g.) Mr. J. W. G. M. Mulder-Rutten

PROMOTIE

G. M. J. M. van Rossum

Op vrijdag 25 november 1988 promoveerde de heer G. M. J. M. van Rossum (socioloog) tot doctor aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen, op een proefschrift getiteld 'Het kunstgebied, een noodzakelijk kwaad?'

Promotoren waren Prof. Dr. W. Kalk en Prof. Dr. A. J. A. Felling (hoogleraar in de Methodenleer), terwijl Dr. M. A. van 't Hof als co-referent optrad.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS TANDHEELKUNDE

Cursussen in de maand februari

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand februari onder auspiciën van het *Orgaan Post-Academisch Onderwijs Tandheelkunde*, worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het 'blauwe' *Kursusprogramma 1988/1989*.

KUN Endodontologie I, 16 en 17 februari 1989.

KUN Ortho 1: gebitsontwikkeling en gelaatsgroei, 17 februari 1989.

ACTA Dysfunctie van het kauwstelsel, 17 en 18 februari 1989.

Het bureau van het Orgaan Post-academisch Onderwijs Tandheelkunde is, met ingang van 1 december 1988, verplaatst naar de Hildo Kropstraat 37D, 3431 CC Nieuwegein (postadres: postbus 615, 3430 AP Nieuwegein), telefoon 03402-37675. Het bureau is bereikbaar van maandag tot en met donderdag, in elk geval van 9.00 tot 13.00 uur en meestal ook 's-middags.

KONTAKTORGAAN LANDELIJKE ORGANISATIES VAN ZIEKTEKOSTENVERZEKERAARS (KLOZ)

Tandplan BV voorgelegd aan Verzekeringkamer

Omdat de tandartsen zich via het abonnementsstelsel van Tandplan BV op de verzekeringsmarkt begeven, heeft het KLOZ, door tussenkomst van het Verbond van Verzekeraars, dit systeem aan de Verzekeringkamer voorgelegd.

Over de uitspraak van de Verzekeringkamer zullen nog nadere berichten volgen.

NEDERLANDSE VERENIGING VAN ALGEMENE PATIËNTENORGANISATIES

Bericht van oprichting

Op 10 december 1988 is de overkoepelende *Nederlandse Vereniging van Algemene Patiëntenor-*

ganisaties (N.V.A.P.) opgericht, waarin de twee tot dan bestaande organisaties, het Landelijk Beraad Gezondheidsinitiatieven (LBG) en de Federatie van Algemene Patiëntenverenigingen (FAP) zijn opgegaan. Deze nieuwe, algemene patiëntenorganisatie is volwaardig lid van het Landelijk Patiënten/Consumenten Platform en richt zich op de belangen van de gebruiker in de gezondheidszorg. Veel aandacht zal onder meer worden gegeven aan zaken als het nog weinig ontwikkelde klachtenrecht en het functioneren van nacht- en weekenddiensten.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1989

Binnenland

Vrijdag 20 en 27, zaterdag 21 en 28 januari

Acupunctuurcursus voor tandartsen, Hwa To Acupuncture Centre, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Inl. mw. Y. ten Hoeve, tel. 050-63 30 37/ 63 80 00.

* Dinsdag 7 februari

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

Donderdag 16 - vrijdag 17 februari

'Beginnerscursus' over het transmandibulaire implantaat, afd. Mondziekten en Kaakchirurgie AZU, Catharijnesingel 101, Utrecht.

Maandag 20 - dinsdag 21 februari

'Complicatiecursus' over het transmandibulaire implantaat, afd. Mondziekten en Kaakchirurgie AZU, Catharijnesingel 101, Utrecht.

* Zaterdag 25 februari

WTA-cursus 'Adhesieve prothetiek' (Dr. C. P. Marinello, Zürich), Katholieke Universiteit te Nijmegen. Inl. J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-18587). (Zie ook rubriek Verenigingsverslagen en mededelingen.)

Woensdag 1 - zaterdag 4 maart

'Studentallmind '89', viering 25-jarig bestaan Tandheelkundige Faculteitsvereniging Nijmegen.

* Donderdag 16 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap, Kasteel Groeneveld, Baarn. Thema: Additieve behandelingen in de tandheelkundige gezondheidszorg. Inl. secr. Dr. A. Groeneveld, Oude Woudenbergseweg 19, 3941 JN Doorn (tel. 03430-13336).

Donderdag 16 maart

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

* Dinsdag 28 maart

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

Dinsdag 4 - vrijdag 7 april

Internationale tentoonstelling voor de gezondheidszorg 'Medica '89', Jaarbeurs, Utrecht.

Vrijdag 14 april

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen in samenwerking met de Ned. Ver. voor Gnathologie. Onderwerp: Mandibulaire dysfunctie.

* Zaterdag 15 april

WTA/NVvG-cursus 'De behandeling van functiestoornissen van het kauwstelsel' (Dr. M. M. Koller, Zürich), ACTA, Amsterdam. Inl. J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-18587) en H. B. Derksen, Zijpendaalseweg 1c, 6814 CA Arnhem (tel. 085-42 25 19).

Vrijdag 28 - zaterdag 29 april

WTA-cursus 'Tooth colored restoratives' (H. F. Albers, V.S.), Nederlands Congresgebouw, Den Haag. Inl. J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-18587).

Woensdag 17 - vrijdag 19 mei

3rd International congress on Preprosthetic Surgery, Musis Sacrum, Arnhem. Inl. Dr. P. J. W. Stoelinga, postbus 879, 6800 WA Arnhem.

Donderdag 18 mei

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen. Aanvang 20.00 uur.

* Dinsdag 23 mei

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 2 - vrijdag 8 september

77e Wereldjaarcongres F.D.I., annex jubileumcongres NMT en IDEA-vakbeurs, Internationaal Congrescentrum RAI, Amsterdam.

* Dinsdag 26 september

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

* Dinsdag 10 oktober

Algemene Ledenvergadering Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht.

* Vrijdag 27 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap.

* Dinsdag 7 november

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

* Dinsdag 12 december

Studie-avond Ned. Ver. van Homeopatische Tandartsen, Beatrixgebouw, Jaarbeurs, Utrecht. Aanvang 20.00 uur.

1989

Buitenland

Maandag 10 - zaterdag 15 april

24. Internationale Dental-Schau, Killesberg, Stuttgart, W.-Duitsland.

Donderdag 4 - zaterdag 6 mei

1e Vlaams Congres voor Tandheelkunde, Verbond der Vlaamse Tandartsen, Thema: Focus op de toekomst. Thermae Palace Hotel, Oostende, België. Inl. secr. VVT, Koning Albertlaan 115, 1080 Brussel, België (tel. 02/468 20 10).

* Zondag 16 - zaterdag 22 juli

10e Medische Wereld Spelen, Montreal, Canada. Inl. J. van der Borden Jr., S. F. van Ossstraat 254, 1068 JF Amsterdam (tel. 020-10 41 28). (Zie ook rubriek Buitenland.)

* Woensdag 13 - zaterdag 16 september

3rd International Hospital, Health Care, Medical Equipment and Pharmaceutical Exhibition and Conference 'Hospital Indonesia 89', Jakarta, Indonesië. Inl. N. West, Overseas Exhibition Services Ltd., 11 Manchester Square, London W1M 5AB, Engeland.